

Aktuální výstupy a novinky programu ESPON

Konference ESPON

V rámci irského předsednictví v Radě Evropské unie se 11.–12. 11. 2026 uskuteční konference s názvem **Územní soudržnost a konkurenceschopnost: role přechodu na zelenou energii v podpoře vyváženého regionálního rozvoje**. Konference bude zaměřena na přechod evropských regionů k nízkouhlíkové ekonomice, a to při zohlednění jejich různého potenciálu pro investice/zelenou transformaci a s ohledem na jejich rozdílné demografické a infrastrukturní podmínky.

Město Cork, ve kterém se konference koná, má sloužit jako modelový příklad úspěšné transformace. Cork je centrem rostoucího irského odvětví mořských větrných elektráren, což představuje slibný potenciál pro využití obnovitelných zdrojů energie jako prostředku k dosažení trvalé regionální konkurenceschopnosti.

Na konferenci bude představen proces přechodu na zelenou energii v různých typech evropských regionů a prezentovány konkrétní poznatky o vhodných přístupech plánování a řízení regionů, které mají směřovat k vhodnému využití jejich potenciálů.

Konference, vycházející z výstupů programu ESPON a osvědčených postupů regionů, je určena tvůrcům politik na národní/regionální/místní úrovni, institucím zabývajícím se územním plánováním a ekonomickým rozvojem, stejně jako odborníkům v oblasti energetické politiky. Registrace na konferenci i předběžný program naleznete na oficiálních stránkách programu ESPON.¹

Evropský týden regionů a měst (European Week of Regions & Cities)²

Ve spolupráci s kyperským předsednictvím v Radě EU se v Bruselu dne 14. října 2026 uskuteční Evropský týden regionů a měst s podtitulem „Strong regions, strong Europe“. Na akci budou řešeny otázky, jak dosáhnout kompromisu mezi konkurenceschopností a soudržností nebo jak u regionů/měst podpořit jejich rozvoj a zapojení do konkurenceschopných sítí.

Na stánku ESPON budou mít účastníci možnost procestovat pomocí VR brýlí celou Evropu a dozvědět se aktuálně řešená témata jednotlivých regionů a měst. Budou mít zároveň příležitost seznámit se s novým AI agentem ESPON, který odpovídá na otázky s použitím regionálních dat, map a výzkumů. Registrace je možná na webu ESPON.³

Výběrová řízení

- **Podpora Fóra o budoucnosti území** (FUTERR, Supporting the Territorial Futures Forum)⁴
Cílem projektu je usnadnit pochopení a využití územních dat zpracovaných v rámci programu ESPON, která mají sloužit jako podklad pro strategické úvahy v rámci Fóra o budoucnosti území (TFF, Territorial Future Forum) během předsednictví Rady EU. V rámci projektu mají být například zpracovány informační balíčky s územními podklady, prezentační materiály pro zasedání TFF, zprávy z jednání TFF a materiály nezbytné pro realizaci úkolů stanovených v rámci projektu.
Uzávěrka: 2. 10. 2026 v 11:00 h.
Rozpočet: 275 000 eur
- **Adaptivní odolnost a inkluzivní strategie pro evropská území ve strukturálním úpadku** (ARISE, Adaptive Resilience and Inclusive Strate-

gies for Europe's Structurally Declining Territories)⁵

V rámci projektu má být komplexně analyzována územní soudržnost a odolnost za podmínek přetrvávajícího nízkého ekonomického růstu, demografického poklesu a strukturálního úpadku, tzn. zpracována typologie území a územní mapy zranitelnosti, adaptační schopnosti a odolnosti. Prostřednictvím případových studií mají být zkoumány různé adaptivní postupy a inovace veřejné správy a v závěru stanovena politická doporučení pro řešení dlouhodobě nízkého ekonomického růstu a strukturálního úpadku.

Uzávěrka: 5. 10. 2026 v 15:00 h.

Rozpočet: 800 000 eur

Publikace ESPON

Do knihovny ESPON⁶ byla vložena závěrečná zpráva projektu DIGIREG (**Territorial Perspectives of Digital Transition in European Regions**), který se zabývá územním kontextem digitální transformace. Projekt zkoumá, jak se liší digitalizace v jednotlivých evropských regionech a jak územní charakteristiky ovlivňují cesty digitálního rozvoje. Projekt dokládá, že digitální propast již není určována výhradně dostupností širokopásmového připojení či konektivitou. Schopnost regionů vytvářet ekonomickou konkurenceschopnost, sociální pokrok a veřejnou hodnotu naopak stále více závisí na interakci mezi digitální infrastrukturou, digitálními schopnostmi, kapacitou správy a územním kontextem. Ve zveřejněné vědecké příloze jsou popsány osvědčené postupy zaměřené na snižování digitální propasti na regionální a místní úrovni v celé Evropě. Za Českou republiku je zde uveden příklad Czechitas, neziskové organizace, jež cílí na zvýšení digitální dovednosti žen a firem.

¹ <https://www.espon.eu/events/territorial-cohesion-and-competitiveness-role-green-energy-transition-driving-balanced>

² <https://www.espon.eu/events/cohesion-competitiveness-how-regions-strengthen-europe-emerging-global-domains>

³ <https://eu-regions-week.europa.eu/programme/current-edition/64406>

⁴ <https://www.espon.eu/engage/procurements/futerr-supporting-territorial-futures-forum>

⁵ <https://www.espon.eu/engage/procurements/arise-adaptive-resilience-and-inclusive-strategies-europes-structurally>

⁶ <https://www.espon.eu/library>